

ne bilo, ako bi se bil hotel utopiti in ne preplavati plitvega jezera, da bi se rešil med ljudstvo, katerega je bilo binkoštno nedeljo večer prav mnogo v bližini Starenberškega jezera. — Zdravnik moral je po vsi svoji dolžnosti varovati kralja, misleč, da se hoče vtopiti, je skušal mu to zabraniti in pri boju v vodi našla sta oba nesrečno smrt.

Se ve, da je mnenje, da je kralj v napadu besnosti divjal naprej v svoj pogin in odstranjevaje zapreke usmrtil svojega zdravnika in pri tem boju sam našel nehoté smrt — tudi popolnoma opravičeno.

Med tem, ko je ljudstvo bavarsko k pogrebu spremljalo svojega kralja, imeli so se ljudski zastopniki pečati z resnejšim vprašanjem, vprašanjem zaradi nasledstva na prestolu, še prej pa z vprašanjem duševnega stanja umrlega in pa novega kralja.

Ministerstvo podalo je deželnemu zboru preobilnega gradiva segajočega nazaj do leta 1865., iz katerega je bilo razvideti, da je bil duh kraljev omračen uže koj od začetka in da je ta stan postajal hujši od leta do leta, izrekoma zadnjih 10 let se sme trditi, da kralj ni bil več zmožen za vladanje.

Ogibal se je ljudi bolj in bolj, videti ni hotel nikogar, celó ministrov ne, na zadnje opravljal je vse svoja vladarska opravila po posredovanji nadzornika svojih konjskih hlevov ali po svojih strežaju Majerju ali po svojem brivcu. Pa še vseh teh se je rajši ogibal.

Kosilo je naročal redno za več — 12 do 24 oseb — pa k obedu vsedal se je redno prav sam vsi drugi prostori ostali so prazni, kralj pa si je domišljeval, da so jih zasedle sloveče zgodovinske, zdavnej umrle osebe, s katerimi se je kralj razgovarjal zmiraj sam po več ur zaporedoma. Razun tega imel je kralj bolešno sljo po zgradbah, po zidanjih, za katere je kralj potrosil brezštevilnih milijonov in to za zgradbe, ki nimajo skoraj nikakoršne vrednosti.

Gotovo je tudi, da si je kralj zadnji čas v vednih in velikih denarnih zadregah, prizadeval dobiti si kjer koli posojila, da bi mogel še dalje, kakor doslej, šariti. V ta namen pošiljal je kralj svoje posle na vse strani, najpomembnejši pa so koraki, storjeni v ta namen na Francoskem. Ni še pojasnjeno in morebiti ostane tudi v prihodnje še skrito, jeli je kralj iskal posojila pri sedanjih vladi ali pri grofu pariškemu in v koliko bila je pri tem ali onem kot posrednik vdeležena Rothschildova firma v Parizu. Govorilo se je, da bi bil pokojni kralj za tako posojilo obetal francoski za slučaj vojske nevdeležbo (neutraliteto) Bavarske. — Od druge prav zanesljive strani pa se zagotavlja, da je rajni kralj imel namen, Bavarsko prodati in si prisvojiti drugo absolutistično državo. Tudi to znači duševni stan umrlega kralja. — Naslednik kraljev pa je po tamošnjih postavah uže tudi mnogo let zblaznel mlajši brat kraljev, Oton, sedaj 39 let star.

V krogih merodajnih v tamošnji politiki protresalo se je pomenljivo vprašanje, jeli je mogoče do prestola pustiti zblaznelega in neozdravljivega pretendenta. Vsi krogi želé uže enkrat Bavarski dati pravega kralja z zdravim umom. Pomenljivo je to vprašanje, pa posebno v denarnem oziru, ker kraljevi dohodki znašajo krog 4 milijonov, vladarju pa je izgovorjenih samo nekaj nad 200.000 mark. Ako ostane zblazneli brat po imenu kralj, morajo se njegovi dohodki nabrati in pripadejo po smrti njegovi bližini sorodnikov, sicer pa bi pripadli kralju dejanskem vladarju vsi kraljevi dohodki in je temu tudi mogoče z radodarnostjo in večjem kraljevim svitom zastopati državo.

Deželni zbor imel je posvetovanje o teh vprašanjih, pa za sedaj sprejel je samo predloge zaradi vladarstva ne da bi rešil dokončno vprašanje zaradi nasledstva na prestolu.

Videti je, da se bo začasno pustilo tudi liberalno ministerstvo z Luzom in sd prestroji v novo še le po prihodnjih volitvah.

Naši dopisi.

Z Dunaja 24. junija. Včeraj izrekel je ministerski predsednik grof Taaffe, da je zasedanje državnega zbora vsled Najvišjega naročila pretrgano. Zbornica poslancev imela je svojo zadnjo sejo dne 22. junija; v tej seji sklenila se je carinska tarifa v tretjem branji sprejela se je postava o krajnih železnicah po precej malopomenljivem ugovoru Herbstovem v drugem in tretjim branji in vrh tega rešilo se je še nekej drobiža manje splošne važnosti.

Na koncu prve dobe tekočega zasedanja ne bo napačno ako se na kratko ozremo na njo.

Adresna razprava vlansko jesen pokazala je v obče, da se prejšnji značaj zbornice poslancev bistveno ni spremenil. Na desnici kakor na levici pokazalo se je več osebnih prememb, merodajne osebe ostale so stare in takotudi načela v krogih desnice: stare. Hohenwart, Groholski, Rieger in Lichtenstein s svojimi pristaši ostali so v stari zvezi in ako omenjamo pri tem tudi sence takoj dostavim, da sta pri desnički zvezi žalibog ostala tudi pionirja levičarjev: Lienbacher in Zallinger. V krogih levice pokazale so se večje bistvene premembe. Od prejšnjega kluba „združene levice“ — odcepil se je nemški klub s svojimi veliko-nemškimi naklepi in s svojem „ojstrejem“ govorom, vrh tega pa se je pomnožilo število demokratičnih, protijudovskih in svojo pot hodečih poslancev, tako da se mora prejšnja „združena levica“ sedaj smatrati raztrgano v tri skupine: „nemško-avstrijski klub“ in pa demokratični krog, katerih ima vsak svoje namene, edini pa so v nasprotovanju zoper sedajno vlado. Gledé tega nasprotovanji zoper sedajno vlado. Gledé tega nasprotovanja so prejšnjim trem skupinam zelo podobni „Coroninovci“, kateri niso bistveno različni od načel nemško-avstrijskega kluba in potem uvrstijo se v klub „Trentino“ združeni Tirolski Lahi, ki so sicer večinoma konservativni, toda glede narodnih zahtev v nasprotju z vlado bistveno pa ne z večino.

Koncem adresne razprave pokazalo se je načelno soglasje med vlado in državno-zborsko večino.

Levica pričela je svoj boj s Scharschmid-ovem jezikovnim predlogom, ki je pa prav v malem času zgubil pravo svojo nevarnost, katera je bila v namenu da bi se večina z njim razdejala.

Večjih nalog ena, ki so bile rešiti, bila je v domobranski postavi, skušala je tudi takoj levica vladi staviti zapreke, toda kmalu se je pokazalo, da je pri tem vprašanji preveč razdvojena in zato njeni napadi niso bili prav nič nevarni.

Predlogi o novi pogodbi z Ogersko dali so nasprotnikom novo priliko, segati po vprašanjih, s katerim bi bilo moč razdvojiti večino med saboj in pa večino z vlado.

Mnogo povoda v to dala je vlada sama, ker od časa adresne razprave z večino ni imela skoraj nikakoršne dotike.

Povoljna prilika podala se je levici pri carini na petrolej, združila je vse svoje moči na vojsko za to vprašanje pa — konec je bil, da je pogodba s tem namenom akoravno samo s šestimi glasovi, pičila gotovo zelo pičila večina, iz katere bo morebiti vlada sprevidila, da večina tudi ni posebno na srce prirashena, — vender pa je bila večina, katere pravi pomen se tedaj bolj prav ceni, ako se malo premisli koliko krika in zmagovalnega vpitja bi bilo v leviških krogih nastalo in morebiti trajalo celo leto ali še dalj, ako bi bili oni zmagali tudi le z enim samim glasom.

Ker bo vladi, mesto odstopivšega — žalibog odstopivšega trgovinskega ministra Pinota — treba iskati družega, pokazalo se bo v barvi tega ministra in pa v končnem postopanju novega naučnega ministra, zadnjič v jesenskem letošnjem zasedanju, jeli bo sedajna vlada tudi dalje še mogla vladati brez ožje, žive zveze z državnozborsko večino.

Ako konečno omenjam še delovanja slovenskih zastopnikov, — ne morem tajiti, da se memo prejšnjega zasedanja slabeje postalo medseobno razmerje poslancev bistveno ni izboljšalo, vzajemnost in medseobno zaupanje se ni povrnilo. Vender pa so koncem zasedanja storili skupni korak vsi zastopniki Slovencev, kateri konečno zna polagoma peljati v boljši tir.

Tega koraka vdeležil se je celo divji štajerski poslanec za Mariborsko okolico. — Težka zguba zadela je skupino slovenskih poslancev s smrtjo značajno odločnega Božidara Raiča, ki sicer novinc v političnem delovanju in mnogokrat preognjevit za borbo v velikih četah, nikdar ni prezrl, kedo je in kedo ni, v soglasju z onim kar koristi narodu.

Da bi mu bil naslednik njegov vsaj podoben v značajnosti!

Bolehanje poslanca Obreze, katero ga je napadlo, kakor koncem zasedanja upamo, da kmalu mine srečno, prestal zelo hudo bolehanje tržaški poslanec Nabergoj.

Dela in teškega posla čaka še mnogo naše poslance za bližnjo prihodnost. — Bog jim daj zdravja, moči in sloge!

Iz Selške doline 20. jun. (Konec.) — Še ena reč kmete pri živinski kupčiji ovira, to je nenaravno razdeljen užiten davek ali dac. Ali je to pravično, da od velikega vola pri 6 stotih mesa je ravno toliko plačati treba, kakor od ene gorjanske kravice, katera še 2 stota mesa nima. Oni od vola bo toraj dal od 1 funta mesa davka $\frac{3}{4}$ kr., to je 3 dele krajcarja, mali kmet od svoje kravice pa 2 krajcarja od funta, ali ni to tako velik razloček, da bi se ta reč uže zavoljo pravice mogla prenarediti? Na to opozarjamo vse tiste družbe in oblasti, katerim jo blagor kmetijskega stanu v resnici mari, da se ta reč kmalu bolj pravično razdeli. Je še veliko družih reči, ko bi se imele v prid kmetijstva saj nekoliko prenarediti, pa naj bo za danes. Pri priložnosti kaj več, ker kmetijstvo se bo le izboljšalo, ako se bodo predrugačile tiste reči, ki njegov napredek ovirajo in več oči tudi več vidi.

Nek dninar pri nas je bil nevarno bolan in binškošne praznike previden s sv. zakramenti. Stanovala sta z materjo v podstrežji neke hišice. Med binškošnim ponedeljkom in torkom ponoči žena nekoliko zaspi; ko se prebudi, ni bilo bolnika v postelji, vrata pa na stežaj odprta. Žena začne klicati in iskati; tudi drugi ji pomagajo. Iskali so celo noč in ves drugi dan pa bolnika ni mogoče dobiti. Danes 20. junija ga še niso dobili. Govori se, da je imel vročinsko dolezen in je v tisti blaznosti ponoči zašel v vodo ali pa v grmovje,

kjer leži. To je žalostna novica iz naše doline, pa naj bo v svarilni izgled, da bolnikov, posebno zmešanih, ni brez gotovega strežnika puščati.

Podružnica sv. Cirila in Metoda je imela danes prvi občni zbor, ker so pravila potrjena. Za predsednika je izvoljen gosp. France Šlibar, odborniki so pa učitelj g. Bergant, častita gospoda Janez Sušnik in Janez Valpotič; letnikov imamo blizo 30, podpornikov število pa ni še določeno. Da se je to koristno društvo ustanovilo, gre se zahvaliti g. Valpotiču. Kdor naše razmere pozna, ve, da med hribi kraj za društva ni zlo ugoden, in se mora še le ljudem pomen društva razjasniti, potem se še le zapišejo, kar pa tudi ni brez truda. Zdaj pa mi dovolite še nekaj besedi sprogovoriti od našega bralnega društva, katero bo prihodnje leto desetletnico obhajalo. Predsednik mu je čast. gospod Jan. Valptič, denarničar č. g. Janez Sušnik, tajnik g. učitelj Miha Bergant, in udov je blizo petdeset.

Častni ud je č. g. Janez Bizjan. Letnina je le po 1 gold., kar je prav malo, ker smo naročeni na „Novice“, „Slovenca“, „Slovana“, „Edinost“, „Mir“, „Slov. Gospodarja“, „Zvon“, „Vrtec“, „Dolenjske Novice“, na „Društvo sv. Mohora“ in „Matico Slovensko“, dalje se je kupila „Ljudska knjižnica“ in več kot za 5 gold. raznih knjig. V knjižnici imamo uže čez 270 knjig slovenskih raznega obsega vsakemu udu na razpolaganje na dom pripravljenih. Da se pa pri pičlih dohodkih to vzdrževati more, gre hvala gospodoma duhovnima pomočnikoma za brezplačno sobo skoz vsa leta, da društvu ni treba najemnine plačevati. Dalje društvu daruje o „Danico“ častiti gosp. župnik, „Narod“ in „Weltblatt“ g. Franc Šlibar, „Sočo“ g. Kos v Gorici, „Jurja s pušo“ g. predsednik, in na „Rogača“ smo tudi naročeni; kako je z „Brenceljnom“, ne vem; naročeni smo bili. — Kakor vidite, smo z berilom dobro preskrbljeni. Vse to sem zato razjasnil, da ne bi kdo mislil, da je uže društvo zaspalo, ker je le bolj po tihem delovalo v blagor slovenski. Za pošto se imamo tudi prejšnjemu županu zahvaliti, kakor tudi še za več družih reči; ker se je tej časti letos odpovedal, smo mu morali družega naslednika izvoliti, kar se je uže meseca aprila zgodilo. Kmalu po volitvi je prinesel „Slovenec“ neki dopis, ki pa ni bil po vsem resničen. Le toliko v odgovor dopisniku, da smo bili skoz vseh 9 let ž njim prav zadovoljni, in ako bi se ne bil odpovedal, bi ga bili gotovo zopet volili. Da je z občinskim premoženjem varčno ravnal, se potem vé, da, ako bo prihodnji župan hotel potrebno vrediti, bo moral doklado zvišati, katera do sedaj le po 5 kr. od goldinarja iznaša. Družih dohodkov pa občina nima, razun lova. Tudi je vse natančno v zapisnik zapisaval, da se bo naslednik lažje ravnal za njim. Prejšnji kot sedanjí sta vrla Slovenca, v vsakem oziru zanesljiva zastopnika občine.

Iz Kranja 29. junija. — Naše „slovensko bralno društvo“ priredi dne 4. julija t. l. na prostornem vrtu g. J. Goloba na „Stari pošti“ slavnost slovesnega otvorjenja ob enem godovni spomin slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda.

Pričela se bode slavnost s sv. mašo dopoldne, in popoldne ob 4. uri se bodo vršile posamezne točke, katerih natančni vspeled sledi. Pri tej slavnosti sodelujejo iz prijaznosti pevsko društvo „Lira“ in veteranska godba iz Kamnika v polnem številu.

Vstopnina za osobo 20 krajc. Pri neugodnem vremenu preloži se slavnost na nedoločeni čas.

K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz Ljubljane. — Spominek Turjaškega Zelenkoviča še vedno po glavi roji črnoličnemu Mengerju in pa njegovim ljubljanskim poročevalcem, kakor pisanje kaže izmed učiteljskih krogov. Ti nesrečni ptujci v Belki

Ljubljani celó v Monakovo pošiljajo svoje javkanje z lažnjivimi popisi ljubljanskih dogodbeb one nemške slavnosti. — Uradna „Laib. Zeitg.“ od zadnje sobote je dopisune prav dobro stresla za ušesa. — Da bi se pač naučni minister usmilil teh nesrečnežev in jih rešil slovenskega zraka ljubljanskega, potem jim iz srca privoščimo daleč od nas neko čisto nemškega zraka, — Ljubljana pa ne bo jokala za njimi.

Kar zadeva dogodbe slavnosti same, pripoveduje se nam, da se je tisti praznik nek Dunajčan več ur sprehajal z drugimi Nemci v „Zvezdi“, ko je pa potem bral poročila dunajskih časnikov, vprašal je radovedno, kje se je vendar vse godilo. Znanci mu odgovoré: vse to se je godilo v „Zvezdi“, kakor ste sami videli. — To je bilo pa tudi nemškemu Dunajčanu preveč in vskliknil je: „O, jetzt begreife ich den ganzen Schwindel, ich wüsst schon eine Salben für solche Hetzer!“ (Zdaj razumem vse sleparstvo, jaz bi uže poznal mazilo za take hujskače!)

— **Miriameter.** Vsled ukaza c. kr. ministerstva za notranje reči od 12. junija 1884. l., št. 2449, vpeljale so se v vseh uradih civilne in vojne uprave meterskim meram in utežem kratice. V teh pa doslej ni bilo kratice za miriameter. Ker se je pa zdaj splošno sprejela za miriameter kratica *Mm* in za $\square$ miriameter pa *Mm*², je to z ukazom od 13. maja t. l., št. 7069, c. kr. ministerstvo za notranje reči naznanilo c. kr. deželni vladi.

— **Kres in rešnjega telesa praznik**, ki sta bila letos na en dan, delala sta si nekoliko škode. Vreme je bilo pri nas sicer ugodno in procesije so mende po vsi deželi kranjski mogle brez ovir prehoditi določena pota in opraviti blagoslove, pa mlajev letos vsaj v ljubljanski okolici ni bilo videti, mende zato ne, ker se po stari navadi mlaji stavijo pred „Rešnjim telesom“ kresni večer pa se podirajo med vriskanjem, petjem in vpitjem. Letos bi se po tej šegi mlaj tisti večer moral staviti in podirati in zato jih na mnogo krajih ni bilo.

— **Vreme se še zmiraj ne more zboljšati.** Pretekli teden začeli so v ljubljanski okolici s košnjo, ker se zavolj otave ne dá več odlašati, pa spravilo se je le prav malo suhe mrve, ker je skoraj vsak dan, zjutraj ali na večer prišel hud naliv, tako da je bila vse sušenje uničeno, ako seno ni bilo uže naloženo ali pod streho. Tudi drugim poljskim pridelkom dela vedno deževje škodo, žita polegajo, salata hiti v cvet in kar bi ravno sedaj suhe gorkote potrebovalo, peša ali pa vodeni.

— **O novem trgovinskem ministru Bacquehemu** pišejo časniki, da se je leta 1847. rodil v Tropavi, rodbina njegova da se je v Avstriji naselila koncem minulega stoletja prišedša s Flandrije. Minister je tedaj še le 39 let star; svoje študije dovršil je v Terezijanski akademiji z odlikovanjem, leta 1869., tedaj 22 let star vstopil je v državno službo, je deloval kot začetnik pri deželnih sodnijah dunajski in linški, potem prestopil je v naučno ministerstvo, kjer je vodil predsedniško pisarno v letih 1871. do 1873. K politični upravi prestopivši služil je pri namestništvih v Brnu, v Pragi in pri različnih okrajnih glavarstvih česko-moravskih dežel. Leta 1876. do 1878. bil je okrajni glavar v Tečenu. Leta 1878. do 1882. služil je Bacquehem kot vodja predsedniške pisarne v Sarajevu. Leta 1881. bil je sicer imenovan za svetovalca deželne vlade v Celovcu, toda vsled prošinj vojvoda würtemberškega te službe ni nastopil, ampak je tam ostal do leta 1882., ko je bil imenovan za namestniškega svetovalca v Lincu, kjer je bil le malo časa, ker je bil po smrti deželnega predsednika Stummerja imenovan za vodja — kmalu po tem pa za predsednika deželne vlade šleske. — Bacquehem je ne-

oženjen in govori tudi česko; brž ko ne se je pač tudi hrvaščine kaj naučil.

— **Sl. kranjska hranilnica** je v občnem zboru dné 10. t. m. dovolila tukajšnjemu zavodu za uboge 2350 gl. Za to velikodušno, tukajšnji ubožni zakladi došlo podporo podpisani v imenu zavoda za preskrbovanje ubogih javno izreka najtoplejšo zahvalo.

Mestni magistrat ljubljanski

21. dné junija 1886.

Župan: Grasselli.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Kakor se je uže prej v časnikih ugibalo, zgodilo se je takoj po sklepu državnega zbora: trgovinski minister je imenovan in to dosedanji predsednik Šleske Olivier marquis de Bacquehem. Dosedanji vodja ministerstva baron Pusswald, ki je uže služil 39 let, je ob enem prestopil v pokoj in je odlikovan z velikim križem Franc Jožefovega reda. O novem trgovinskem ministru Bacquehemu se vé toliko, da je spreten uradnik, poseben ljubljenelec Taaffejev, čegar zvesti pristaš bo gotovo tudi; za svoj prihodnji poklic pa se mora še le podučiti in vsaj toliko je gotovo, da delj časa ostane še vladanje uradnikov trgovinskega ministerstva.

Širi se govorica, da stari vojni minister Bylandt odstopi in mu postane naslednik sedanji brambovski minister grof Welsersheimb. Vse te govorice devajo se v zvezo z Henci-Janskijevimi dogodbami na Ogerskem. Ako bi bilo to istinito, in verjetno je — tedaj se bo gotovo tudi poveljništvo ogerske vojne izročilo drugemu poveljniku. — Poluradni časniki tem govoricam nasproti samo trdijo, da sedaj še nikakor ni pričakovati takih sprememb.

Primorsko. — V Trstu pripetila sta se zopet dva slučaja kolere: umrla je 35letna vdova potem, ko so jo prepeljali v dotično bolnico, druga 12letna deklica umrla je na svojem domu; enako se poroča o živinozdravniškem učencu, ki se je s Padove pripeljal v Trst, da je obolel na poti v železniškem vlaku in je bil dospevši v Trst prepeljan v posebno bolnico, dotični železniški voz pa je bil odpet od vlaka in potem ves desinficiran. Tudi na Reki pripetila sta se uže dva slučaja kolere.

Hrvatska. — Ban grof Hedervary vrnil se je z Budapešta nazaj v Zagreb, pa, kakor se sodi, ne ravno posebno zadovoljen s svojimi vspehi pri posredovanju v regnikolarni deputaciji. Enako potrti kažejo se drugi uradni krogi in pa vladina stranka deželnega zbora. Ti gospodje obetali so prej, da dosežejo v regnikolarni deputaciji vse, kar zahteva Hrvatska brez boja, sedaj pa je ogerske polovice deputacija predložila protinuncij, v katerem se Ogri sicer ne spuščajo v nadrobnosti, v katerem pa v obče ugovarjajo temu, kar je hrvatska deputacija zahtevala gledé državnopravne pogodbe med deželama.

Ogerska. — Državni zbor sklenjen je s posebnim kraljevim razpisom, v katerem je zbor k novemu zasedanju sklican na 18. dan meseca septembra.

Bavarska. — Deželni zbor odobril je v javni seji in v navzočnosti princev kraljevih predlog komisije o vladarstvu kneza Luitpolda. Poročevalec komisije navedel je več uže iz prejšnjih naznanil poznanih dokazov o blaznosti umrlega kralja in enako o blaznosti in neozdravljivosti njegovega postavnega naslednika princa Otona.

Po sprejetem tem predlogu v soboto je princ vladar v smislu §. 16 naslova II. tamošnje ustave v ponedeljek prisegel tam zaukazano prisego.